

Editörden

Dil ve Edebiyat Araştırmaları dergisinin 18. sayısı (**Ekim 2018**) ile karşınızdayız. Uluslararası alan indekslerinde taranan akademik hakemli bir dergi olan **Dil ve Edebiyat Araştırmaları** hem basılı hem de TÜBİTAK-ULAKBİM DergiPark Açık Dergi Sistemleri üzerinden ulaşılabilen bir dergidir.

Dergide, dil, edebiyat, folklor, kùltür, halk edebiyatı, çeviri bilimi, dil ve edebiyat eğitimi gibi alanlardaki makalelere yer verilmektedir. Yayın dili Türkçe olmakla beraber her sayıda belli ölçüde İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Rusça, Arapça ve Farsça makaleler de kabul edilmektedir.

Bu sayıda on yedi makale, iki çeviri ve iki kitap tanıtımı yer almaktadır. Derginin bu sayısında başta Yeni Türk Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Halk Edebiyatı, Türk Dili olmak üzere, İngiliz Dili ve Edebiyatıyla ilgili makaleler de bulunmaktadır. Ayrıca sosyal bilimler alanında çok sınırlı sayıda da olsa makalelere yer verilmiştir.

Derginin 19. sayısından itibaren uygulamaya konulacak olan iki yeniliğe de burada dikkat çekelim. Bunlardan ilki Nisan-Ekim olan yayın periyodu 19. sayıdan itibaren **Mart-Ekim** şeklinde yine yılda iki defa yayınlanmaya devam edecektir.

İkinci önemli bir yenilik ise, **Genişletilmiş Özet (Extended Summary)** konusudur. 2019 yılından itibaren dergide yer alacak makalelerin, İngilizce Genişletilmiş Özet (Extended Summary) ile birlikte yayınlaması kararlaştırılmıştır. Genişletilmiş özet, makalelerin uluslararası düzeyde okunurluğunu ve alıntılanmasını kolaylaştıracak bir yöntemdir. Genişletilmiş Özet, makalelerin dergimize ilk başvurusu esnasında değil; eğer makale yayına kabul edilirse, yayına hazırlık aşamasında yazarlarından talep edilecektir. Genişletilmiş özetin amacı, okuyucunun makalenin ilgi düzeyini belirleyebilmesi için makaleyle ilgili tüm önemli bilgileri vererek, açık, ayrıntılı ve tutarlı bir şekilde bilgilerin

sunulmasını sağlamaktır. Bu, aynı zamanda, konuyla alakalı veritabanlarını tayan araştırmacılar ve okuyucular için de çok yararlı olacaktır.

Çalışmanın sorununun, amacının, metodunun ve sonuçlarının geleneksel özete göre daha ayrıntılı ele alınacağı Genişletilmiş Özet, makalelerin uluslararası okuma oranını da artıracaktır. **Genişletilmiş özet**, tercihen **600-800** kelime uzunluğunda olmalı; çalışmanın amacını, sorununu, metodunu, bulgularını ve sonuçlarını alt başlıklar halinde açık bir şekilde vermelidir. Genişletilmiş özet içindeki alt başlıklar, çalışmanın türüne göre çeşitlilik gösterebilir. Bu konuyla ilgili daha detaylı bilgi **yayın ilkeleri** bölümünde verilmiştir.

Bu sayımızda birbirinden kıymetli çalışmalar yer almaktadır. Bunların ilki Hakan Aydemir'in kaleme aldığı "**Macaristan Kuman-Kıpçaklarından Kalan Bir Sayışmaca Üzerine Dilbilimsel Açıklamalar**" başlıklı yazıdır. Bu makalede, Türkiye'deki sayışmacalardan da iyi bilinen "*alçık, balçık sen çık!*" kalıbıyla biten bu sayışmacanın ilk kısmındaki *birem, ikem, öcsém*, vb. biçimlerin şimdiye kadar sanıldığı gibi birinci tekil kişi +(X)m iyelik ekli biçimler olarak değil (**bir+im, *iki+im, *üç+üm*, vb.), Onogur-Bulgar Türkçesine özgü olan eskicil +(I)m sıra sayı ekli biçimler olarak anlaşılması gerektiği ileri sürülmektedir.

İkinci yazımız Mustafa Balcı ve Tuba Yılmaz'a aittir. Çalışmanın başlığı: "**Nâzım Hikmet'in 'Orkestra'sı: Üslupbilimsel Bir Çözümleme**"dir. Dan McIntyre'in E. E. Cummings'in (1894- 1962) 'Dinle' şiirinden hareketle kaleme aldığı *Dilbilim ve Edebiyat: Edebî Eleştirmen İçin Bir Araç Olarak Üslup Çözümlemesi* isimli çalışmanın Türkçe çevirisinden yola çıkarak Nâzım Hikmet'in (1901-1963) 'Orkestra' şiiri ele alınmıştır.

Dergimizde yer alan diğer makale ise Nusret Yılmaz'ın "**İdeoloji'den Din'e: İsmet Özel'in 70 Sonrası Şiirlerinde Anlam Arayışı**" adını taşımaktadır. Makale Türk edebiyatının önemli isimlerinden birisi olan İsmet Özel'in şiirinde anlamın mahiyeti 70 sonrası şairin değerlere farklı yaklaşımı dikkate alarak kaleme alınmıştır.

Kadri Hüsnu Yılmaz "**On Altıncı Asırda Yazılmış Ahirete Dair Bir Mesnevi: Şemsî Paşa'nın İ'tikâd-nâmesi**" başlıklı eseri bize Şemsî Paşa'nın *İ'tikad-nâmesi* hakkında bilgi sunmaktadır.

Rabia Őenay Őiřman'ın “**Ulupamir-Kırgız Adlarındaki Ad Seçimi Farklılaşmaları (Ulupamir Köyü/1Mahallesi Örneği)**” isimli çalışması, Ulupamir Kırgız Türkleri çerçevesinde planlanmış bir incelemeyi kapsamakla birlikte 1995-2015 yılları arasındaki topluluk kişi adları seçiminde âmil olan unsurları belirlemektedir.

Gülşen Torusdağ, “**Textlinguistic Analysis of The Short Stories And Language Teaching Sample of Eveline By Joyce**”da, örnek olarak, Joyce'un *Eveline* adlı öyküsü metinselliğin temel ölçütleri olan ‘bağlaşıklık ve bağdaşıklık’ açısından çözümlenmiştir.

Őener Őükrü Yiğitler, “**Mutfak Çıkmağı’nda Felsefi Bir Eylem Olarak Yemek Yapmak ve Yemek Yemek**” başlıklı makalesinde Tahsin Yücel'in, çağdaş Fransız edebiyatının en önemli romanlarından *Yabancı*'daki hayata yabancılaşmış, uyumsuz karakteri Mersault'nun bir benzerini yarattığı *Mutfak Çıkmağı*'nda romanı için seçtiği yemek temasına birtakım felsefi anlamlar yüklediği görölmektedir. Yemek yapmak ve yemek yemek eylemlerinin, Tahsin Yücel tarafından oldukça farklı biçimde ele alındığı dikkat çekmektedir.

Abdülkadir Hamarat, “**Shelley’s Revolutionary Idealism in Prometheus Unbound**” Shelley'nin *Prometheus Unbound*'daki devrimci idealizmi metin tahlili yöntemiyle ondokuzuncu yüzyıl bağlamında ele almıştır.

Ahmet Akgöl “**18. Yüzyıl Őairlerinden Abdullah Sıdkî ve Divan'ının Őekil Özellikleri**” başlıklı makalesinde, Abdullah Sıdkî Divanı hakkında geniş bilgi sunmaktadır.

Hatice Yurttaş, “**Literature and Readers in E.M. Forster’s Howards End**”de Forster'da alt sınıfın sanat ve kültüre ulaşma çabasını ve sınıfsal farklılıkların sosyalist eğilimleri olan, kültür düzeyi yüksek bir üst sınıf bireyi üzerinde bile belirleyici olduğunu vurgulayarak, edebiyat ve sanat dünyasına karamsar ve eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşır.

İsmail Güleç ve Güler Doğan Averbek ise “**Gölgede Kalmış Bir Şairin Bilinmeyen Üç Tercümesi**” çalışmasıyla belgeleriyle unutulmuş bir divan Őairini yeniden hatırlamamıza olanak tanır.

Can Ően, “**Sinop'un Ahmet Muhip Dıranas'ın Őiirlerindeki Pastoral Du-**

yarlılığa Etkisi”nden hareketle güncel bir Ahmet Muhit Dıranas okuması yapmaktadır.

Tölqin Sultanov “**Ali Şir Nevaî Şiirinin Sadık Bey Sadıkî Sanatına Etkisi**”nde Ali Şir Nevaî’nin “*Bedâyiü’l-Bidâye*” ve Sadık Bey Afşar Sadıkî’nin “*Şiirler*” adlı divanlarındaki ‘bolmasun’ redifli gazelleri örneğinde incelenmiştir.

Derya Kılıçkaya “**Yevsey Klimkov ile “Murtaza”nın Görev Ahlâkı Bakımından Karşılaştırılması**” yazısında, Maksim Gorki’nin *Yararsız Bir Adam* adlı romanıyla, Orhan Kemal’in *Murtaza* isimli eserindeki başkişiler görev ahlâkı bakımından karşılaştırarak, Gorki’den ne ölçüde etkilendiğini tespit edilemeye çalışılmıştır.

Ali Kurt ve Ece Burçin Ayaz’ın birlikte kaleme aldığı “**Ayla Kutlu’nun Yıldız Yavrusu Adlı Çocuk Romanlarında Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından Değişen Baba Figürü**” serlevhalı makalede *Yıldız Yavrusu* romanında, geleneksel cinsiyet rollerinin yerine modern toplumların aile yapısında şahit olunan cinsiyet rollerinin ikame edildiği; yine bu yapı içinde de özellikle değişen baba figürünün ve bir çağdaş masal diliyle bile olsa örtük bir cinsel kimlik tercih özgürlüğünün ele alındığı görülmektedir.

Engin Çağman, “**Ahmet Mithat Efendi’nin “Hallu’l-Ukad” Adlı Eserinde Avrupalı İktisatçılara Yaklaşımı**” yazının konusu, Ahmet Mithat Efendi’nin Hallu’l-Ukad’da, sözü edilen iktisatçıların düşünceleri ve gerçekleştirdikleri iktisadî reformlara dair verdiği bilgilerle bu konularda yaptığı yorumlar teşkil etmektedir. Yazı ayrıca, müellifin, Adam Smith üzerinden klasik iktisada yaptığı eleştirilerini aktararak, dönemin himayeci/korumacı-liberal iktisat politikaları tartışmalarına katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Son olarak bu sayımızda Ahmet Naim Çiçekler ve Esmâ Baralı Çiçekler’in kaleme aldığı “**Berlin Devlet Kütüphanesinde Bulunan XVII. Yüzyıla Ait Bir Mecmuadaki Türk Atasözleri Derlemesi**” yer alıyor. Çalışmada yazarlar, Berlin Devlet Kütüphanesi’nde 422a-425a varakları arasında bulunan, Ahmed bin Musa tarafından İstanbul’da 1642 yılında derlenmiş mecmuaların içinde yer alan atasözlerini inceliyorlar.

Dil ve Edebiyat Araştırmaları dergisini makale ve yazılarıyla onurlandı-

---

ran akademisyenlere, değerlendirmeleriyle dergiye katkıları olan hakem, yayın ve danışma kurullarında yer alan başta Prof. Dr. Hayati Develi olmak üzere tüm değerli akademisyenlere teşekkürü bir vazife biliyoruz.

Yeni sayılarda buluşmak dileğiyle...

Editör

Doç. Dr. Ahmet KOÇAK